

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**INSTRUMENTS PER A
L'AVALUACIÓ
PSICOEDUCATIVA**

Coordinació: JANÉS CARULLA, JUDIT

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	INSTRUMENTS PER A L'AVALUACIÓ PSICOEDUCATIVA			
Codi	102927			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Psicologia (R 2016)	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	JANÉS CARULLA, JUDIT			
Departament/s	PSICOLOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ARGILES FIGUEROLA, MARTA	marta.argiles@udl.cat	4	
JANÉS CARULLA, JUDIT	judit.janes@udl.cat	2	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Aprofundir en el procés de diagnòstic i avaluació psicopedagògica.
- Adquirir un coneixement i domini ampli d'alguns dels instruments i tècniques més utilitzades en l'avaluació de les diferents dificultats i trastorns.
- Seleccionar i fer servir indicadors i tècniques per a l'avaluació psicopedagògica.
- Conèixer eines i recursos per a l'avaluació psicopedagògica en els àmbits de la intel·ligència i del llenguatge, de manera específica.
- Comprendre el diagnòstic educatiu com a part integrant de la intervenció psicopedagògica, en general, i tots dos al servei dels objectius generals de l'escola com a institució.
- Analitzar de manera contextual i interpersonal el "cas-problema", remarcant la seva naturalesa interactiva, i evitant una visió atomitzada i parcial del mateix.
- Valorar la necessitat de col·laboració professorat / família / altres institucions / psicòleg educatiu, i la seva implicació en el procés diagnòstic, afavorint així actuacions que reverteixin en benefici del conjunt del centre educatiu.
- Aprofundir en el domini d'alguns dels instruments fonamentals a l'avaluació psicopedagògica.
- Conèixer certes tècniques i instruments d'exploració, així com saber sintetitzar i interpretar les dades aportades.
- Aplicar les experiències derivades de l'anàlisi de casos pràctics d'avaluació psicopedagògica.

Competències

Competències Bàsiques:

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat).

Competències Generals:

CG1 Desenvolupar la capacitat d'adaptació a noves situacions i resoldre problemes d'una manera efectiva.

CG5 Demostrar capacitat crítica per prendre decisions pertinents.

CG8 Identificar i avaluar les pròpies competències, habilitats i coneixements segons els estàndards de la professió.

CG9 Reconèixer la diversitat i la diferència com a element estructural de l'ésser humà, alhora que es reconegui, compregui i respecti la complexitat cultural de la societat actual.

Competències Específiques:

CE1 Identificar i analitzar les característiques i les necessitats de les persones, grups i organitzacions, així com dels contextos rellevants per al servei que se sol·licita.

CE2 Planificar l'avaluació dels programes i / o intervencions psicològiques, seleccionant els indicadors i tècniques

adequats.

CE3 Aplicar les tècniques de recollida d'informació, obtenir dades rellevants per a l'avaluació dels programes i / o intervencions psicològiques.

CE4 Analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació psicològica.

CE5 Dissenyar i aplicar una estratègia / pla d'intervenció psicològica, en funció dels contextos o servei demandats.

CE6 Respondre i actuar de manera adequada i professional, tenint en compte les actituds i valors de la professió, així com el seu codi ètic i deontològic, en tots i cadascun dels processos d'intervenció.

CE7 Proporcionar informació als usuaris i establir una relació interpersonal adequada, tenint en compte els diferents contextos de relació professional.

CE8 Elaborar informes tècnics, orals i escrits, sobre els resultats del procés d'avaluació, de la recerca o dels serveis demandats, respectant el compromís ètic que exigeix la difusió de coneixement psicològic.

CE9 Fer servir les diferents fonts documentals en psicologia, mostrar un domini de les estratègies necessàries per accedir a la informació i valorar la necessitat d'actualització documental.

CE10 Gestionar, analitzar i interpretar dades en els marcs dels coneixements disciplinaris propis dels diferents àmbits de la psicologia.

CE11 Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció, aplicació i interpretació dels resultats derivats dels diferents mètodes d'investigació psicològica.

CE12 Difondre el coneixement derivat de les revisions teòriques i dels resultats de la investigació psicològica.

Competències Transversals:

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

CT4 Adquirir coneixements bàsics d'emprenedoria i dels entorns professionals.

Continguts fonamentals de l'assignatura

(És recomanable haver superat la matèria "Diagnòstic en educació")

BLOC I: EL DIAGNÒSTIC EDUCATIU I L'AVUACIÓ DEL LLENGUATGE

Tema 1: El procés diagnòstic en educació i els problemes de llenguatge

1.1. Perspectiva general: informació provinent de diferents tècniques / instruments (entrevistes, observacions, etc)

1.2. Els tests estandaritzats i els problemes de llenguatge: utilitat de les Escales de Wechsler

1.2.1. Retrospectiva: les Escales de Wechsler en el marc dels tests d'intel·ligència d'aplicació individual

1.2.2. L'Escala d'Intel·ligència de Wechsler per a Nens: aplicació, correcció i interpretació.

1.2.3. Casos pràctics: WISC-IV i WISC-V

1.2.4. L'Escala no-verbal d'aptitud intel·lectual de Wechsler (WNV)

BLOC II: L'ADQUISICIÓ I L'AVUACIÓ EN DIFICULTATS DEL LLENGUATGE

Tema 2: L'adquisició del llenguatge oral

2.1. Perspectives teòriques

2.2. L'etapa prelingüística

2.3. Desenvolupament fonològic, lèxic i semàntic, morfologia i sintaxi

2.4. Desenvolupament de la pragmàtica i el discurs

2.5. Retard de llenguatge versus trastorn

Tema 3: Algoritme en la detecció, derivació i intervenció davant les dificultats d'adquisició del llenguatge oral.

Tema 4: L'avaluació del llenguatge oral

4.1. Signes d'alerta i detecció precoç

4.2. Tests estandarditzats i eines de detecció: PLON-R, taula de detecció CLC, ELPI, ITPA, CELF-5

4.3. Llenguatge oral al TDL

4.4. Llenguatge escrit al TDL

4.5. Avaluació i intervenció del llenguatge en

4.5.1. Comprensió

4.5.2. Fonètica i fonologia

4.5.3. Lèxic i semàntica

4.5.4. Morfosintaxi

4.5.5. Discurs narratiu

4.6. Casos pràctics i reeducació

Tema 5: L'adquisició de la lectura i les seves dificultats

5.1. L'adquisició de la lectura

5.2. Detecció, derivació i intervenció davant les dificultats d'adquisició de la lectura.

5.3. Tests estandarditzats i eines de detecció: PROLEC-R, TLK, PRODISCAT, PROLEC-SE-R, TALEC

5.4. Trastorn d'adquisició de la lectura (dislèxia) i els mètodes de reeducació

5.5. Casos pràctics i reeducació

Tema 6: L'adquisició del càlcul i les seves dificultats

6.1. L'adquisició del càlcul

6.2. Detecció, derivació i intervenció davant les dificultats d'adquisició del càlcul

6.3. Test estandarditzats i eines de detecció: TEDI-MATH, Tema 3

6.4. Discalculia i els mètodes de reeducació

6.5. Casos pràctics i reeducació

Eixos metodològics de l'assignatura

En general, es combinaran exposicions de temes per part del/de la professor/a corresponent amb la realització de pràctiques en petits grups, sempre fomentant la participació activa de l'alumnat.

Donat que el temari a desenvolupar és força dens, i que les hores lectives són limitades, al llarg del curs es recomanaran lectures específiques per tal d'aprofundir sobre continguts determinats.

Sistema d'avaluació

La matèria segueix el mateix patró d'avaluació tant pel Bloc I com pel Bloc II.

El Bloc I, té un pes total del 33% de la nota i el Bloc II un 67%.

Per tal de facilitar entendre les puntuacions obtingues per part de l'alumnat, cada Bloc es puntuarà sobre 10 punts. Aquests 10 punts es divideixen en dues parts que tenen un valor de 5 punts cadascuna:

- Casos pràctics i participació en les activitats d'aula: 5 punts
- Examen escrit: 5 punts

Especificacions:

- Les activitats de recuperació quedaran restringides a l'examen escrit.
- Es tindrà en compte l'expressió oral i escrita.

Requisits per superar la matèria:

- Aprovar per separat cadascun dels elements d'avaluació amb un mínim del 50% del seu valor i per a cada bloc de la matèria per separat.
- Assistència mínima del 80% a les diferents sessions de classe. Això implica que no es pot faltar a més de 2 sessions en el transcurs del Bloc I i a més de 4 sessions en el transcurs del Bloc II.

Alumnat d'avaluació alternativa:

L'alumnat que tingui concedida l'avaluació alternativa haurà de realitzar les mateixes evidències que la resta d'alumnat i amb els mateixos valors percentuals. La matèria té un component aplicat molt elevat. S'hauran de resoldre casos pràctics i realitzar els exàmens escrits corresponents.

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA

Acosta, V. M. i Moreno, A. M. (2001). *Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje*. Masson.

Aguado, G. (1995). *El desarrollo del lenguaje de 0-3 años*. Bases para un diseño curricular en la Educación Infantil. CEPE.

Alegría, J. (2006). Por un enfoque psicolingüístico del aprendizaje de la lectura y sus dificultades, 20 años después. *Infancia y Aprendizaje*, 29(1), 93-111

Amador, J. A. (2011). *Escala no verbal de aptitud intelectual de Wechsler, WNV. Documento de trabajo para uso docente*. Universitat de Barcelona

Amador, J. A. i Forns, M. (2019). *La escala de inteligencia de Wechsler para niños, quinta edición. Documento de trabajo*. Universitat de Barcelona

Andreu, Ll., Aparici, M. i Noguera, E. (2012). *Desenvolupament i avaluació del llenguatge oral*. UOC

Andreu, LL. (Coord.). (2013). *L'adquisició de la lectura i les seves dificultats*. UOC.

Barrio del, V. (2014). *Evaluación psicológica*. Centro de Estudios Financieros

Bas, M. (2007). *Tabla de detección de signos de alerta en el desarrollo comunicativo*. Col·legi logopedes Catalunya.

Bosch, L. (2004) *Evaluación fonológica del habla infantil*. Masson

Cohen, J. (1959). The factorial structure of the WISC at ages 7½, 10½ and 13½. *Journal of Consulting Psychology*, 23, 285-299.

Costa Neira, K. A. (1996). *Manual de pruebas de inteligencia y aptitudes*. Plaza y Valdés.

Departament d'Ensenyament (2003). *L'ús del llenguatge a l'escola*. Generalitat de Catalunya

Equipos de orientación educativa La Rioja (2012a). *L'infant de 0 a 3 anys. Guia de desenvolupament per a les famílies i el personal educador*. Departament d'Ensenyament.

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0087/d48e6658-4868-4846-a6f7-7a36f83ea845/guia_de_desenvolupament_0-3_anys.pdf

Equipos de orientación educativa La Rioja (2012b). *L'infant de 3 a 6 anys. Guia de desenvolupament per a les famílies i el personal educador*. Departament d'Ensenyament.

https://www.autisme.com/autisme/documents/guia_de_desenvolupament_3-6_anys.pdf

Fernández-Ballesteros, R. (Dir.) (2011). *Evaluación psicológica. Concepto, métodos y estudio de casos*. Pirámide

Flanagan, D. P. i Kaufman, A. S. (2006). *Claves para la evaluación con el WISC-IV*. TEA Ediciones.

Forns, M. i Amador, J. A. (2017). *Habilidades clínicas para aplicar, corregir e interpretar las escalas de inteligencia de Wechsler*. Ediciones Pirámide.

Gallardo, J. R. i Gallego, J. L. (2003): *Manual de logopedia escolar. Un enfoque práctico*. Aljibe

Glasser, A. J. i Zimmerman, I. L. (1983). *Interpretación clínica de la Escala de Inteligencia de Wechsler para Niños* (5ª edició). TEA Ediciones.

Juárez, A. i Monfort, M. (2001). *Estimulación del lenguaje oral. Un modelo interactivo para niños con dificultades*. Entha

Kaufman, A. S. (1982). *Psicometría razonada con el WISC-R*. Manual Moderno.

Luckasson, R., Borthwick-Duyl, S., Buntinx, W. H. E., Coulter, D. L., Craig, E. M., Reeve, A., Schalock, R. L., Snell, M. E., Spitalnik, D. M., Spreat, S. i Tasse, M. J. (2002). *Mental Retardation. Definition, classification and systems of supports* (10th ed.). American Association on Mental Retardation [Traducció al castellà de M. A. Verdugo i C. Jenaro (2004). *Retraso mental: definición, clasificación y sistemas de apoyo*. Alianza Editorial].

Marchesi, A., Coll, C. i Palacios, J. (Comp.) (2002). *Desarrollo psicológico y educación. 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales*. Alianza

Nieva, S. (2015). Orientaciones para la intervención logopédica con niños bilingües. *Revista de Investigación en Logopedia*, 2, 71-111.

Páez-Pineda, O, Valencia, D. i Ortiz, M. (2014). Evaluación del lenguaje mediante la escala de Early Language Milestone y el método de Múnich. *Revista Salud Pública*, 16(3), 453-461

Peña Casanova, J. (2001). *Manual de Logopedia*. Masson

Puyuelo, M., Rondal, J. A. i Wiig, E. H. (2000). *Evaluación del lenguaje*. Masson.

Sattler, J. M. (1996). *Evaluación infantil*. El Manual Moderno.

Serra, M., Serrat, E., Solé, M. R., Bel, A. i Aparici, M. (2000). *La adquisición del lenguaje*. Ariel.

Solé, I. (1998). *Orientación educativa e intervención psicopedagógica*. Horsori.

Verdugo, M. A. (2003). Análisis de la definición de discapacidad intelectual de la Asociación Americana sobre Retraso Mental de 2002. *Siglo Cero Revista Española sobre Discapacidad Intelectual*, 34(1), 5-19.

Vilaseca, R., Casanovas, I. i Sala, G. (2002). Escala de llenguatge Preescolar: uns instruments d'avaluació del llenguatge per a nens i nenes amb necessitats educatives especials. *Suports*, 6(1), 81-90.

Walker, D., Gugenheim, S., Downs, M. P. i Northern, J. L. (1989). Early Language Milestone Scale and

language screening of young children. *Pediatrics*, 83(2), 284-288 (Early language milestone. Escala de logros en el lenguaje temprano. Diagnóstico y tratamientos pediátricos)

Wechsler, D. (2015). *WISC-V. Escala de inteligencia de Wechsler para niños-V. Manual técnico y de interpretación*. Pearson.

Wechsler, D. i Naglieri, J. A. (2011). *Escala no verbal de aptitud intelectual de Wechsler*. Pearson.